

Portefeuillehouder

J.R. Zoetendal |

Datum collegebesluit

15 mei 2018 |

Opsteller

R.H.G. Kuipers & J.G. Sloothaak |

Registratie

GF18.20032 |

Agendapunt

11 |

Onderwerp

Beleidsaddendum en Verordening o.g.v. de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)

Voorstel

1. Het Wmo-beleidsaddendum (maatwerkvoorzieningen ondersteuning) vast te stellen;
2. De Wmo-verordening op het onderdeel van de maatwerkvoorzieningen, waaronder beschermd wonen, technisch te herzien en vast te stellen;
3. De huidige Wmo-cliënten ondersteuning vanaf 1 januari 2019 via een administratieve omzetting onder te brengen in de nieuwe maatwerkvoorzieningen.

Aanleiding

De gemeentelijke verantwoordelijkheden op grond van de Wmo 2015

Vanaf 1 januari 2015 zijn onze verantwoordelijkheden op het gebied van maatschappelijke ondersteuning uitgebreid. De Wmo 2015 draagt ons op om kwetsbare inwoners (met een somatische, psychogeriatrische, psychiatrische, chronisch psychische, verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking) te ondersteunen bij het versterken van zelfredzaamheid en deelname aan het maatschappelijke leven (participatie). Doel is dat onze inwoners zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk kunnen (blijven) wonen in hun eigen leefomgeving, zo zelfstandig mogelijk kunnen (blijven) functioneren en maatschappelijk kunnen (blijven) meedoen.

Concreet gaat het nu om de voormalige AWBZ-voorzieningen 'begeleiding', 'dagbesteding' en 'kortdurend verblijf'. Vanaf 2015 noemen wij deze voorzieningen - samengevat - 'thuisondersteuning', 'dagondersteuning', 'dagondersteuning arbeidsmatig', 'dagondersteuning langdurig psychisch' en 'kortdurende verblijfsondersteuning'. Via het actuele Wmo-beleidsplan 'Iedereen doet mee 2015 TM 2018' heeft uw raad per 2015 de inhoud van deze maatwerkvoorzieningen vastgesteld. En vervolgens opgenomen in de Wmo-verordening. De genoemde maatwerkvoorzieningen zijn toen door ons via een aanbestedingsprocedure ingekocht. De overeenkomsten kennen een maximale doorlooptijd van vier kalenderjaren. Het jaar 2018 is het laatste jaar waarin deze overeenkomsten nog rechtsgeldig zijn. Per 2019 moeten wij via een aanbesteding nieuwe overeenkomsten hebben afgesloten.

De verantwoordelijkheden van de gemeenteraad

In de Wmo 2015 is bepaald dat de gemeenteraad periodiek een (beleids)plan vaststelt. Het plan beschrijft de beleidsvoornemens als het gaat om door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen die er onder ander op gericht zijn maatwerkvoorzieningen te bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie. Dat wil zeggen dat de gemeenteraad vaststelt welke maatwerkvoorzieningen de gemeente biedt. Omdat het gehele Wmo-beleid 'Iedereen doet mee 2015 TM 2018' eerst per 2019 wordt herijkt, is een

addendum (een aanhangsel bij het actuele beleid) van belang om dit jaar te kunnen starten met een nieuwe aanbesteding. De inhoud van het addendum wordt dan integraal opgenomen in het nieuwe beleidsplan. Deze maatwerkvoorzieningen wijzigen dan niet meer.

De verantwoordelijkheden van het college en Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

Verder geldt op grond van de Wmo 2015 dat de gemeenteraad regels stelt ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van diezelfde voorziening. Deze regels heeft uw raad al in de actuele verordening opgenomen. Het college stelt binnen dat kader het tarief vast. Later – in het jaar 2017 – heeft de Rijksoverheid een AMvB vastgesteld omdat op landelijk niveau de prijsontwikkeling (neerwaarts) tot negatieve gevolgen leidt. Een race naar de bodem wordt door alle partijen als onwenselijk beschouwd. Nadere landelijke regels werden noodzakelijk geacht. Het doel van de AMvB is dat het college een reële prijs vaststelt voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur en de gecontracteerde zorgaanbieders. De AMvB heeft betrekking op alle Wmo voorzieningen met uitzondering van de hulpmiddelen en woonvoorzieningen. De AMvB betekent een opdracht aan gemeenten én aan aanbieders. Van aanbieders wordt verwacht dat zij meewerken en zo nodig transparant zijn over de eigen kostprijs. Nadrukkelijk merken wij op dat onze huidige tarieven als juist en reëel worden ervaren door de verschillende gecontracteerde aanbieders.

De verschillende verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt in het Wmo-beleidsaddendum en in het bijbehorende wijzigingsvoorstel Wmo-verordening. In algemene zin gaat het hier om technische aanpassingen cq. een ondergeschikte herziening van de verordening, waardoor gemotiveerd is afgezien van inspraak. Het addendum is voorgelegd aan de Participatieraad voor advies. Zie hiervoor 1.5 onder overwegingen en de van toepassing zijnde bijlagen.

Overwegingen

1.1. Door het addendum en de verordening vast te stellen wordt voldaan aan de wettelijke bepalingen van de Wmo 2015

De maatwerkvoorzieningen zijn herijkt en gericht op sturen op resultaat. Ofwel we gaan per cliënt monitoren of het door ons gestelde doelresultaat wordt behaald. Dit voldoet ook aan de eerdere bevindingen van de rekenkamercommissie. De eerder door uw raad vastgestelde maatwerkvoorzieningen qua te behalen resultaten zijn concreter gemaakt. Ook is de benaming wat eenvoudiger gemaakt. Vanwege deze aanpassingen, wordt uw raad verzocht – conform de Wmo 2015 – de maatwerkvoorzieningen vast te stellen. Na uw besluitvorming kunnen wij de aanbesteding opstarten om de maatwerkvoorzieningen per 1 januari 2019 in te kopen. Hierbij hanteren wij weer het uitgangspunt om maximale keuzevrijheid in zorgaanbieders te bereiken voor onze cliënten. Met behoud van goede en betaalbare ondersteuning. Door te kiezen voor een ruim aanbod, stimuleren wij investeringen in zorgkwaliteit. Onze cliënten profiteren van de prikkel die zorgaanbieders ervaren om goede kwaliteit aan te bieden. Verder is in de loop van de jaren gebleken dat het onderwerp beschermd wonen nog wat duidelijker moet worden opgenomen in onze eigen verordening. De reden is dat het gegeven mandaat aan centrumgemeente Leeuwarden van tijd tot tijd tot interpretatieverschillen leidt.

1.2. De maatwerkvoorzieningen zijn besproken met de zorgaanbieders en de zorgaanbieders hebben inzichtelijk gemaakt welke kostprijs in hun geval van toepassing is

In opdracht van en in samenwerking met de gemeente heeft adviesbureau Berenschot twee werksessies georganiseerd met de huidige gecontracteerde zorgaanbieders. Tijdens deze sessies is de inhoud van de maatwerkvoorzieningen, de kwaliteitsturing en de opbouw (parameters) van de kostprijs (AMvB) behandeld. De door Berenschot geadviseerde reële tarieven worden door ons één op één overgenomen. Deze tarieven hebben we al opgenomen in het addendum. Ook zijn de maatwerkvoorzieningen en bijbehorende resultaten tijdens interne sessies met onze meitinkers en andere disciplines tot stand gekomen.

1.3. Wij sturen op kwaliteit en het behalen van de gestelde doelresultaten, maar rekenen niet financieel af

Meten van kwaliteit hebben wij hoog in het vaandel staan. Juist ook omdat kwaliteit van de voorzieningen het verschil kan maken voor onze cliënten. Daarom gaan we op een viertal niveaus monitoren: *input, throughput, output, outcome*. *Input* via niveau en type medewerkers, achtergrond medewerkers en kwaliteitscertificaten. Dit nemen wij op als eis tijdens de aanbesteding. *Throughput* via doorlooptijden, wachttijden, ureninzet en uitval. Dit doen we via het berichtenverkeer (IWMO). Dit is een bestaand systeem waarin wij de opdrachten verlenen en de declaraties van de zorgaanbieders vergoeden. *Output* via cliënttevredenheid, cliëntbeleving en klachten. Dit doen wij via onafhankelijke kwalitatieve en kwantitatieve cliëntonderzoeken en via de input (klachten) van de zorgaanbieders. *Outcome* via doelrealisatie, ofwel de effectiviteit van de inzet van onze maatwerkvoorzieningen en werkzaamheden van de zorgaanbieders. Dit doen wij via de zogenaamde Goal Attainment Scaling (GAS). Dit is een voor onze gemeente nieuwe en innovatieve methode. Via deze methode wordt per cliënt vastgelegd in hoeverre het doel en het resultaat behaald is op een van te voren gemaakte schaal. GAS-schalen zijn zo geformuleerd dat de mate waarin het doel en resultaat behaald wordt een maat is voor de effectiviteit van de ondersteuning. Concreet, onze meitinker stelt met de cliënt het doel en de te behalen resultaten vast. De zorgaanbieder gaat hier samen met de cliënt aan werken. Bij langer lopende indicaties wordt de zorgaanbieder één keer per jaar gevraagd de GAS-schaal in te vullen en te rapporteren aan de gemeente. Bij kortere indicaties stellen wij ons voor de GAS-schaal halverwege de periode in te vullen. Op basis van de GAS-scores kunnen wij het gewenste doelresultaat (outcome van onze maatwerkvoorzieningen) monitoren. En daar waar mogelijk eerder afschalen of juist opschalen. Samen met de te contracteren zorgaanbieders gaan we dit implementeren.

Belangrijk om te vermelden is dat wij zorgaanbieders niet financieel gaan afrekenen op het al dan niet behalen van het gewenste resultaat. Want ongeacht de inspanning van de aanbieder is het resultaat niet altijd het gewenste. Dit komt doordat er allerlei andere factoren van invloed zijn op het resultaat (moeilijkheidsgraad van de indicatie, houding van de cliënt, toeval, etc.). Het behaalde resultaat is nu eenmaal niet altijd één op één te herleiden tot de geleverde kwaliteit. Kwaliteit is moeilijk in overeenkomsten vast te leggen, maar concurrentie (keuzevrijheid) tussen aanbieders is wel de manier om aanbieders te prikkelen goede kwaliteit te leveren. Om marktaandeel en omzet te genereren, moeten aanbieders dingen om de gunst van onze cliënten. Ofwel, concurrentie op de markt en zoveel mogelijk keuzevrijheid voor onze cliënten.

Hoewel wij op verschillende niveaus monitoren en sturen – dit voldoet ook aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie – hebben we zeker oog voor het zo weinig als mogelijk opwerpen van bureaucratische drempels; voor zowel zorgaanbieder als voor de cliënt.

1.4. Het doel en de inhoud van de voorzieningen verandert niet, daarom worden onze cliënten niet herbeoordeeld.

De Wmo 2015 uitgangspunten – zowel wettelijk als lokaal – zijn niet veranderd ten opzichte van 2015. Wij zijn en blijven verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke ondersteuning aan kwetsbare inwoners die problemen ondervinden met hun zelfredzaamheid en participatie. Wel zijn de te bereiken doelresultaten van de maatwerkvoorzieningen concreter omschreven. Nu de inhoud van de maatwerkvoorzieningen niet wezenlijk verandert is er geen specifiek overgangsrecht nodig. De indicaties blijven gewoon doorlopen. Daardoor ondergaan onze huidige cliënten geen (collectieve) herbeoordelingen. De huidige cliënten worden administratief overgezet in de herijkte maatwerkvoorzieningen. Per de oorspronkelijke einddatum van de indicatie vindt er dan opnieuw een beoordeling plaats en wordt er vanaf dat moment gewerkt met de GAS-methodiek. Wij vinden het van belang dat onze cliënten (circa 800) zo weinig mogelijk hinder ondervinden van deze overgang.

1.5. De maatwerkvoorzieningen zijn voor advies voorgelegd aan de Participatieraad

We hebben de Participatieraad advies gevraagd voor wat betreft de inhoud van het addendum. Over het algemeen kan de Participatieraad zich vinden in de gedetailleerde en constructieve beschrijving in het addendum. Wel heeft de Participatieraad verhelderende vragen gesteld. Het gehele advies en onze reactie daarop kunt u terugvinden in de bijlage bij dit voorstel.

Effecten

1. Dankzij de herijkte maatwerkvoorzieningen worden onze kwetsbare inwoners maatschappelijk ondersteund op het gebied van hun zelfredzaamheid en participatie en kunnen zij zo lang als mogelijk in de eigen leefomgeving blijven wonen;
2. De maatwerkvoorzieningen bieden onze cliënten duidelijkheid over welke doelen en resultaten (wat en hoe) een zorgaanbieder per cliënt moet behalen;
3. De zorgaanbieders worden conform de eisen van de AMvB betaald, waardoor zij wederom een reëel tarief voor hun inzet ontvangen;
4. Door vaststelling van het addendum, kan de aanbesteding tijdig worden opgestart.

Beleid en regelgeving

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, Algemene Maatregel van Bestuur 'reële prijs Wmo 2015' en de Wmo-verordening.

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Als gevolg van de nieuwe aanbesteding en dan in het bijzonder vanwege de reële tarieven verwachten wij dat er sprake zal zijn van een structurele kostenstijging. Op basis van de nieuwe tarieven en de te verwachten inzet van uren en dagdelen 2018, zal met ingang van 2019 sprake zijn van een kostenstijging van circa € 130.000,- per jaar. Dit ten opzichte van

een totaal uitgavenpatroon (begroot voor 2018) van circa € 5.733.024,-. Dit staat los van de eventuele groei van het aantal cliënten. Deze stijging zal worden meegenomen bij de meerjarenbegroting 2019 e.v.. In de kaderbrief financiën 2019-2022 hebben wij al melding gemaakt van een stijging van de uitgaven binnen het sociaal domein en de te verwachten rijksverhoging. Wij verwachten dat deze stijging hier binnen past.

Vervolgaanpak

Na uw besluitvorming wordt de aanbestedingsprocedure door ons opgestart. Zodra deze aanbesteding is afgerond informeren wij uw raad over de uitkomsten.

Communicatie

Na uw besluitvorming publiceren wij het addendum en de verordening digitaal. De aanbesteding wordt in juni/juli 2018 digitaal gestart via Tenders.nl (bekend bij zorgaanbieders). De cliënten worden vervolgens per brief geïnformeerd over de verdere gang van zaken.

Relevante informatie

Bijlagen: beleidsaddendum, advies van de Participatieraad en onze schriftelijke reactie aan de Participatieraad.

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Beleidsaddendum en Verordening o.g.v. de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 mei 2018;

gelet op de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Algemene Maatregel van Bestuur 'reële prijzen Wmo 2015',

overwegende dat,

- De gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van maatschappelijke ondersteuning aan inwoners die vanwege een beperking moeite hebben met hun zelfredzaamheid en participatie;
- De gemeente daarom voor deze inwoners maatwerkvoorzieningen op het gebied van de thuisondersteuning, dagondersteuning, dagondersteuning langdurig en kortdurende verblijfsondersteuning nodig heeft;
- De gemeenteraad op grond van de Wmo 2015 vaststelt welke maatwerkvoorzieningen worden geboden,

Besluit

1. Het Wmo-beleidsaddendum (maatwerkvoorzieningen ondersteuning) vast te stellen;
2. De Wmo-verordening 2017 als volgt te herzien en vast te stellen:

Artikel 1b. Vormen van maatwerkvoorzieningen

- a. Ondersteuning gestructureerd huishouden 4 uur of meer per week of regieverlies;
- b. Kortdurende schoonmaakondersteuning;
- c. Thuisondersteuning basis (waaronder en voor zover van toepassing persoonlijke verzorging);
- d. Thuisondersteuning intensief;
- e. Dagondersteuning basis, in- of exclusief vervoersvergoeding;
- f. Dagondersteuning intensief, in- of exclusief vervoersvergoeding;
- g. Dagondersteuning langdurig, in- of exclusief vervoersvergoeding;
- h. Kortdurende verblijfsondersteuning, in- of exclusief dagondersteuning;
- i. Hulpmiddelen;
- j. Vervoersvoorzieningen
- k. Woningaanpassingen;
- l. Beschermd wonen, waar onder ThuisPlus;
- m. Opvang.

Artikel 1c. Bepalingen beschermd wonen en opvang

1. De bepalingen, zoals die in overleg met en door de centrumgemeente Leeuwarden zijn vastgesteld en in de uitwerking van de actuele Wmo Verordening Leeuwarden, de beleidsregels Leeuwarden en het financieel besluit Leeuwarden zijn opgenomen, zijn van toepassing op de beoordelingen van meldingen beschermd wonen en opvang in de gemeente Heerenveen.

Artikel II

Onderdeel A, artikel 1b, treedt in werking op 1 januari 2019.

Onderdeel B, artikel 1c, treedt in werking met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018.

3. De huidige Wmo-cliënten ondersteuning vanaf 1 januari 2019 via een administratieve omzetting onder te brengen in de nieuwe maatwerkvoorzieningen.]

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 juni 2018.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw M.A.J. Yska

de heer T.J. van der Zwan